

Forslag

til

Lov om ændring af lov om mægling i arbejdsstridigheder. (Begrænsning i adgangen til at udsætte arbejdsstandsninger, ændring af afstemningsreglerne på arbejderside og ophævelse af sammenkædningsbestemmelserne m. v.).

Fremsat den 3. november 1970 af *Hanne Reintoft*.

§ 1.

I lov om mægling i arbejdsstridigheder, jfr. lovbekendtgørelse nr. 15 af 28. januar 1958, som ændret ved lov nr. 63 af 25. marts 1961, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, 2 og 4, udgår ordene „Den faste Voldgiftsret“ og erstattes af ordene: „Arbejdsmarkedets hovedorganisationer“.

2. § 1, stk. 3, affattes således:

„Stk. 3. Foreligger de i stk. 1 og 2 omhandlede indstillinger ikke senest den 15. december hvert år, foretager arbejdsministeren udnævnelsen uden indstilling.“

3. § 3, stk. 3, ophæves.

4. § 4, stk. 4, 2. pkt., ophæves.

5. I § 4, stk. 5, 1. pkt., udgår ordene „eller hvor forligsmanden anser arbejdsstandsningen for i øvrigt at have vidtrækkende samfundsmæssig betydning.“ Endvidere ophæves 3. pkt.

6. I § 4, stk. 6, 3. pkt., udgår ordene „og parterne er berettiget til at iværksætte de udsatte arbejdsstandsninger på tredjedagen efter, at forligsmanden inden for 2 ugers perioden har afgivet nævnte erklæring, eller på tredjedagen efter udløbet af 2 ugers perioden“.

7. I § 5, 1. pkt., udgår ordene „er af vidtrækkende samfundsmæssig betydning“ og erstattes af ordene: „rammer livsvigtige samfundsinstitutioner eller samfundsfunktioner“.

8. § 6, stk. 2 og 3, ophæves.

9. I § 7, stk. 1 og 2, udgår ordene „Den faste Voldgiftsret“ og erstattes af ordene: „arbejdsmarkedets hovedorganisationer“.

10. I § 9 udgår ordene „bør ved arbejdets tilrettelæggelse tilstræbe, at forhandlingerne kan være endeligt afsluttet“ og erstattes af ordene: „har pligt til endeligt at afslutte forhandlingerne“.

11. I § 10, stk. 1, 3. pkt., udgår ordene „såvel ved urafstemning som i kompetent forsamling og“. Endvidere ophæves 4. pkt.

12. § 11 affattes således:

„§ 11. Afgørelse af stilling til et mæglingsforslag træffes på arbejderside ved urafstemning.

Stk. 2. På arbejdsgiverside har de gældende afstemningsregler fortsat gyldighed.“

13. § 12 ophæves.

14. Som *ny paragraf* indsættes efter § 14:

„§ 14 A. Forbedringer og ændringer som følge af overenskomstfornyelse gennemføres med tilbagevirkende kraft fra datoen for de hidtidige overenskomsters udløb, såfremt mægling og vedtagelse af overenskomster ikke er afsluttet inden for nævnte frist.“

15. § 15, stk. 2, ophæves.

§ 2.

Denne lov træder i kraft den 1. januar 1971.

Bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 1 og 2.

Bestemmelserne er en konsekvens af det den 20. oktober 1970 genfremsatte forslag til lov om ophævelse af arbejdsretten. Det må anses for naturligt ved ophævelse af arbejdsretten at lade arbejdsmarkedets hovedorganisationer foretage den indstilling vedrørende udnævnelse af forligsmænd m. v., som hidtil er blevet afgivet af arbejdsretten. Det er ved bestemmelserne forudsat, at der afgives en fælles indstilling fra hovedorganisationerne, jfr. den gældende bestemmelse om, at arbejdsrettens indstilling om udnævnelse af forligsmænd skal være tiltrådt af mindst ét af de henholdsvis af arbejdsgiverne og arbejderne valgte medlemmer af arbejdsretten.

Til nr. 3, 4, 5 og 6.

Ifølge den gældende lovs bestemmelser i §§ 3 og 4 er der tillagt forligsmanden eller forligsmændene som kollegium vidtgående adgang til at udsætte varslede arbejdsstandsninger. Udsættelse af arbejdsstandsninger må i aldeles overvejende grad anses for at være til arbejdsgivernes fordel og bør derfor kun opretholdes i de tilfælde, hvor den truende arbejdsstandsning vil ramme livsvigtige samfundsinstitutioner eller samfundsfunktioner. I overensstemmelse hermed stilles der forslag om, at forligsmandens (-mændenes) beføjelse begrænses til det anførte. I de nævnte lovbestemmelser er det endvidere fastsat, at udsatte arbejdsstandsninger kan iværksættes på 3. dagen for forligsmandens tilkendegivelse om forhandlingernes afslutning eller på 3. dagen for udløbet af 2 ugers perioden, som udsættelsen omfatter. Disse bestemmelser om tidspunktet for arbejdsstandsningens iværksættelse foreslås ophævet, hvoraf følger, at arbejdsstandsningerne kan træde i kraft straks efter forligsmandens tilkendegivelse eller udløbet af 2 ugers perioden. Begrundelsen for disse ændringer er, at lovens bestemmelser også i denne henseende er ensidigt til arbejdsgivernes fordel.

Til nr. 7.

Ifølge den gældende lovs § 5 kan forligsmændene i forening udføre mægling, når de skønner, at en foreliggende arbejdsstrid „er af vidtrækkende samfundsmæssig betydning“. Det foreslås, at disse situationer afgrænses til at omfatte tilfælde, hvor

arbejdsstriden „rammer livsvigtige samfundsinstitutioner eller samfundsfunktioner“. Forslaget skønnes at være en rimelig følge af den under nr. 5 foreslåede ændring.

Til nr. 8.

Forligsmandens adgang til at lade optage vidneforklaring ved arbejdsretten om løn m. v. foreslås ophævet, dels som en konsekvens af lovforslaget om arbejdsrettens bortfald, dels som følge af at bestemmelsen har haft ringe betydning.

Til nr. 9.

Bestemmelsen om, at mæglingsmænd udnævnes af arbejdsministeren efter indstilling af arbejdsretten, foreslås ændret, således at indstillingsretten tillægges arbejdsmarkedets hovedorganisationer, jfr. det i bemærkninger til nr. 1 og 2 anførte.

Til nr. 10.

Det foreslås, at forligsmænd og mæglingsmænd pålægges pligt til endeligt at afslutte forhandlingerne inden det tidspunkt, til hvilket parterne i henhold til de afgivne varsler om arbejdsstandsning kan frigøre sig for overenskomsterne. Dette er en skærpelse i forhold til gældende lov, hvorefter de pågældende ved arbejdets tilrettelæggelse bør „tilstræbe“, at forhandlingerne kan være endeligt afsluttet inden nævnte tidspunkt.

Til nr. 11.

Forslaget er redaktionelt og en følge af den under nr. 12 foreslåede bestemmelse.

Til nr. 12.

Ved den foreslåede bestemmelse ophæves adgangen til ved kompetent forsamling at træffe beslutning om stillingtagen til et mæglingsforslag, idet denne fremgangsmåde må anses for udemokratisk.

Til nr. 13.

Bestemmelserne om sammenkædning af mæglingsforslag bortfalder, således at hvert fagforbund selv træffer afgørelsen med hensyn til stilling til mæglingsforslag, hvilket er et led i den demokratistendens, lovforslaget er udtryk for.

Til nr. 14.

Den foreslåede nye bestemmelse er i overensstemmelse med de forhandlingsregler, der nu er aftalt mellem arbejdsmarkedets hovedorganisationer. Det skønnes dog hensigtsmæssigt at lovfæste den.

Til nr. 15.

Ved den foreslåede bestemmelse, der er en følge af lovforslaget om arbejdsrettens ophævelse, bortfalder adgangen til at indanke tvist om forligsmændenes kompetence for arbejdsretten. En sådan tvist vil herefter kunne indbringes for de almindelige domstole.

Bilag.

I dette bilag opføres i venstre spalte de i lovforslagets § 1 nævnte bestemmelser i den nugældende formulering, medens de foreslåede ændringer opføres i højre spalte.

Gældende formulering.

1.

§ 1. Efter indstilling af „Den faste Voldgiftsret“ udnævner arbejdsministeren tre forligsmænd for hele landet med det hverv på de i denne lov angivne måder at medvirke til bilæggelse af stridigheder mellem arbejdsgivere og arbejdere. Udnævnelsen gælder for tre år, dog således at der ved hvert års udløb afgår en forligsmand, og at der i hvert års december måned udnævnes en forligsmand i stedet for den afgående. Genudnævnelse kan finde sted.

Stk. 2. Endvidere udnævner arbejdsministeren, ligeledes efter indstilling af „Den faste Voldgiftsret“, for 3 år ad gangen en stedfortræder for forligsmændene. Genudnævnelse kan finde sted.

Stk. 4. Afgår en forligsmand ved døden, eller fremsætter han for arbejdsministeren ønske om udtræden, som denne bifalder, vil der af „Den faste Voldgiftsret“ være at foretage indstilling efter foranstående regler inden forløbet af 1 måned, efter at begæring om indstilling er fremsendt fra arbejdsministeren. Foreligger indstillingen ikke inden udløbet af denne frist, udnævner arbejdsministeren uden indstilling en ny forligsmand, som afgår til det tidspunkt, da den, for hvem han træder i stedet, ville være afgået.

2.

§ 1. — — —

Stk. 3. Den af „Den faste Voldgiftsret“ foretagne indstilling skal være tiltrådt af mindst ét af de henholdsvis af arbejdsgiverne og arbejderne valgte medlemmer af voldgiftsretten. Foreligger en sådan indstilling ikke senest den 15. december hvert år, foretager arbejdsministeren udnævnelsen uden indstilling.

Lovforslaget.

1. I § 1, stk. 1, 2 og 4, udgår ordene „Den faste Voldgiftsret“ og erstattes af ordene: „Arbejdsmarkedets hovedorganisationer“.

2. § 1, stk. 3, affattes således:

„Stk. 3. Foreligger de i stk. 1 og 2 omhandlede indstillinger ikke senest den 15. december hvert år, foretager arbejdsministeren udnævnelsen uden indstilling.“

Gældende formulering.

3.

§ 3. — — —

Stk. 3. Når forligsmanden har besluttet at mægle eller mægler til hindring af en truende arbejdsstandsning, kan han på hvilket som helst tidspunkt før eller under forhandlingerne som betingelse for mæglingen stille krav til parterne om, at arbejdsstandsningen udsættes. Kravet kan under samme arbejdsstrid kun stilles én gang og kan højst omfatte et tidsrum af 2 uger, dog at den således udsatte arbejdsstandsning tidligst kan iværksættes på tredjedagen efter, at forligsmanden inden for de 2 uger har erklæret forhandlingerne for afsluttet, eller på tredjedagen efter udløbet af de 2 uger.

4-6.

§ 4. — — —

Stk. 4. Forligsmanden bestemmer efter samråd med parterne fristen for afgivelse af svar på mæglingsforslaget med hensyn til vedtagelse eller forkastelse. I forbindelse hermed kan forligsmanden bestemme, at varslede arbejdsstandsninger tidligst kan iværksættes på tredjedagen efter dagen for afgivelse af svar.

Stk. 5. For så vidt forligsmanden skønner, at fortsat mægling mellem parterne ikke har nogen udsigt til at skabe grundlag for et mæglingsforslag, der har mulighed for at blive vedtaget af begge parter, skal han, inden han opgiver mæglingen, i tilfælde, hvor den truende arbejdsstandsning vil ramme livsvigtige samfundsinstitutioner eller samfundsfunktioner, eller hvor forligsmanden anser arbejdsstandsningen for i øvrigt at have vidtrækkende samfundsmæssig betydning, tilkalde de øvrige forligsmænd og rådføre sig med dem om betimeligheden af at kræve arbejdsstandsningen udsat. Forligsmændene kan da kræve af vedkommende part, at den udsætter den truende arbejdsstandsningens iværksættelse i indtil 2 uger. Kravet kan også omfatte truende arbejdsstandsninger, der vel ikke i sig selv kan anses for at have vidtrækkende samfundsmæssig betydning, men hvis iværksættelse dog under den foreliggende situation skønnes at øve afgørende uheldig indflydelse på mulighederne for en fredelig udløsning af den samlede konfliktsituation.

Lovforslaget.

3. § 3, stk. 3, ophæves.

4. § 4, stk. 4, 2. pkt., ophæves.

5. I § 4, stk. 5, 1. pkt., udgår ordene „eller hvor forligsmanden anser arbejdsstandsningen for i øvrigt at have vidtrækkende samfundsmæssig betydning.“ Endvidere ophæves 3. pkt.

Gældende formulering.

Stk. 6. Inden for det pågældende tidsrum optager den forligsmand, der hidtil har gennemført mæglingsforhandlingerne, på ny forhandlinger med parterne om stridens bilægelse. For så vidt det heller ikke da lykkes at skabe grundlag for et mæglingsforslag, der har mulighed for at blive vedtaget af begge parter, erklærer forligsmanden forhandlingerne for definitivt afsluttede. Der kan ikke da gøres brug af bestemmelsen i stk. 5, og parterne er berettiget til at iværksætte de udsatte arbejdsstandsninger på tredjedagen efter, at forligsmanden inden for 2 ugers perioden har afgivet nævnte erklæring, eller på tredjedagen efter udløbet af 2 ugers perioden.

7.

§ 5. For så vidt en foreliggende arbejdsstrid efter forligsmændenes skøn er af vidtrækkende samfundsmæssig betydning, kan de beslutte, at mæglingen i striden udføres af alle tre forligsmænd i forening. Sådan beslutning meddeles de interesserede organisationer (hovedorganisationer) eller virksomheder, og i de forhandlinger, som derefter finder sted, deltager alle tre forligsmænd. Formanden fører forsædet under forhandlingerne.

8.

§ 6. Når der under en strid, som har givet en forligsmand anledning til at træde til efter § 3, opstår uenighed om løn, arbejdstid, overarbejde o. lign., og den rette erkendelse af, hvorledes de faktiske forhold i denne henseende har været, skønnes at være af betydning for stridens afgørelse, er forligsmanden berettiget til at afæske parterne erklæringer herom.

Stk. 2. For så vidt disse erklæringer synes ham usikre eller ikke tilstrækkelig oplysende, har forligsmanden ret til at begære vidneforklaring optaget ved „Den faste Voldgiftsret“.

Stk. 3. Forligsmanden har under disse vidneafhøringer for voldgiftsretten ret til at være til stede og kan vedrørende de i stk. 1 nævnte forhold begære sådanne yderligere spørgsmål stillet til vidnerne, som disses udsagn måtte give anledning til.

Lovforslaget.

6. I § 4, *stk. 6*, 3. pkt., udgår ordene „og parterne er berettiget til at iværksætte de udsatte arbejdsstandsninger på tredjedagen efter, at forligsmanden inden for 2 ugers perioden har afgivet nævnte erklæring, eller på tredjedagen efter udløbet af 2 ugers perioden“.

7. I § 5, 1. pkt., udgår ordene „er af vidtrækkende samfundsmæssig betydning“ og erstattes af ordene: „rammer livsvigtige samfundsinstitutioner eller samfundsfunktioner“.

8. § 6, *stk. 2 og 3*, ophæves.

Gældende formulering.

9.

§ 7. Efter indstilling af „Den faste Voldgiftsret“ udnævner arbejdsministeren endvidere indtil 21 mæglingsemænd for hele landet til på den neden for angivne måde som understøttelse af forligsmændenes virksomhed at bidrage til opnåelse af enighed mellem arbejdsgivere og arbejdere om løn- og arbejdsvilkår. Udnævnelsen gælder for 3 år, dog således at en tredjedel af mæglingsemændene afgår ved hvert års udløb, de to første gange efter stedfunden lodtrækning, og at der i hvert års december måned udnævnes det fornødne antal mæglingsemænd til erstatning for de afgående. Genudnævnelse kan finde sted. Vederlag til mæglingsemændene fastsættes af arbejdsministeren efter forhandling med finansministeren.

Stk. 2. Endvidere udnævner arbejdsministeren ligeledes efter indstilling af „Den faste Voldgiftsret“ for 3 år ad gangen 3 stedfortrædere for mæglingsemændene. Genudnævnelse kan finde sted.

10.

§ 9. Forligsmænd og mæglingsemænd bør ved arbejdets tilrettelæggelse tilstræbe, at forhandlingerne kan være endeligt afsluttet inden det tidspunkt, til hvilket parterne i henhold til de afgivne varsler om arbejdsstandsning kunne frigøre sig for overenskomsterne.

11.

§ 10. Når et mæglingforslag underkastes afstemning inden for en organisation, må det kun forelægges i forligsmandens affattelse, og der kan kun afgives rene ja- eller nej-stemmer. Før en afstemning finder sted, skal organisationen drage omsorg for, at alle stemmeberettigede medlemmer får adgang til at gøre sig bekendt med alle de almindelige og specielle bestemmelser i mæglingforslaget, der vedrører organisationens medlemmer. Enhver afstemning om mæglingforslaget — såvel ved urafstemning som i kompetent forsamling og såvel i arbejdsgiver- som i arbejderorganisationer — skal foregå hemmeligt og skriftligt. Bestemmelser i love og vedtægter om, hvorledes den kompetente forsamling enkelte medlemmer

Lovforslaget.

9. I § 7, stk. 1 og 2, udgår ordene „Den faste Voldgiftsret“ og erstattes af ordene: „arbejdsmarkedets hovedorganisationer“.

10. I § 9 udgår ordene „bør ved arbejdets tilrettelæggelse tilstræbe, at forhandlingerne kan være endeligt afsluttet“ og erstattes af ordene: „har pligt til endeligt at afslutte forhandlingerne“.

11. I § 10, stk. 1, 3. pkt., udgår ordene „såvel ved urafstemning som i kompetent forsamling og“. Endvidere ophæves 4. pkt.

Gældende formulering.

skal stemme, er ugyldige. Når afstemningsresultatet foreligger, skal organisationen give forligsmanden skriftlig meddelelse om, hvor mange ja-stemmer og hvor mange nej-stemmer der er afgivet, såvel som om det samlede antal af stemmeberettigede medlemmer.

12.

§ 11. Inden for hvert forbund (fagforening, fagforeningsafdeling) træffes afgørelsen af dets stilling til et mæglingsforslag enten ved urafstemning eller af en dertil kompetent forsamling. Dersom en urafstemning inden for et forbund (fagforening, fagforeningsafdeling) ikke har vist en stemmedeltagelse på 75 pct. af de stemmeberettigede medlemmer, skal den dertil kompetente forsamling træffe en stemmeafgørelse for de resterende stemmer op til 75 pct. Det antal stemmer, der på denne måde skal lægges til de stemmetal, der er fremkommet ved urafstemningen, fordeles mellem ja- og nej-stemmer i samme forhold, hvori der er afgivet ja- og nej-stemmer i den kompetente forsamling. Blanke og andre ugyldige stemmesedler medregnes ikke ved opgørelsen af en urafstemnings resultat.

Stk. 2. Tilsvarende regler gælder for vedtagelse af mæglingsforslag på arbejdsgiver-side.

13.

§ 12. Forligsmanden kan i de af ham stillede mæglingsforslag til en samlet løsning af en konfliktsituation bestemme, at disse mæglingsforslag delvis eller fuldt ud skal betragtes som en helhed, uanset hvorledes de fag, der er inddraget i konflikten, er organiseret (som selvstændige fagforeninger, fagforbund eller arbejdsgiverorganisationer eller indordnede som medlemmer af en sammenlutning af fagforeninger, fagforbund eller arbejdsgiverorganisationer). Ved en sådan sammenkædning af mæglingsforslag omfattende flere fag vil der dog ikke kunne inddrages organisationer bestående af arbejdsledere m. v., der er omfattet af septemberforligets punkt 5 eller af § 5, stk. 1, i den af hovedorganisationerne vedtagne hovedaftale af 18. november 1960, når

*Lovforslaget.***12. § 11** affattes således:

§ 11. Afgørelse af stilling til et mæglingsforslag træffes på arbejderside ved urafstemning.

Stk. 2. På arbejdsgiverside har de gældende afstemningsregler fortsat gyldighed.

13. § 12 ophæves.

Gældende formulering.

denne er trådt i kraft, eller er ligestillet med de omhandlede personer.

Stk. 2. For så vidt der mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund findes en gældende aftale om, at deres overenskomstområde skal opdeles i grupper, der hver for sig skal tage stilling til forslag til nye overenskomster, er forligsmanden afskåret fra at kræve disse gruppers mæglingsforslag sammenkædet. Tilsvarende regel gælder for mæglingsforslag omfattende arbejdsgiver- eller arbejderorganisationer, der er medlemmer af andre hovedorganisationer, for så vidt disse har truffet lignende aftaler om opdeling af underorganisationerne i grupper.

Stk. 3. I tilfælde, hvor forligsmanden i overensstemmelse med de i stk. 1 og 2 indeholdte regler har bestemt, at flere mæglingsforslag skal betragtes som en helhed, skal der til afgørelse af, om de således sammenkædede mæglingsforslag er vedtaget eller forkastet af vedkommende organisationer, foretages en sammenlægning af resultaterne for de forskellige inddragne fag, og de stillede forslag skal da betragtes som vedtaget, hvis der som helhed foreligger et flertal for vedtagelsen.

Stk. 4. Ved udregningen af det samlede resultat for de forskellige på arbejdsseite inddragne fag skal, hvor afgørelsen er truffet ved urafstemninger, disse — eventuelt i forbindelse med den kompetente forsamlings supplerende stemmeafgivning, jfr. § 11 — lægges til grund, medens, hvor afgørelsen er truffet alene af kompetente forsamlinger, afstemningerne inden for disse benyttes som fordelingsgrundlag. I de tilfælde, hvor der inden for afstemningsområdet anvendes både urafstemning og afgørelse alene ved kompetent forsamling, beregnes stemmeafgivningen således: man udregner, hvor stor stemmeafgivningsprocenten har været for de afstemningsområder som helhed, hvor urafstemning anvendes, således at der for forbund, hvor stemmedeltagelsen har været mindre end 75 pct., og hvor derfor den kompetente forsamling i henhold til § 11 har truffet en stemmeafgørelse for de resterende medlemmer op til 75 pct., regnes med en stemmeafgivningsprocent på 75. Det samlede medlemstal inden for det område, hvor

Lovforslaget.

Gældende formulering.

afgørelse træffes alene af en kompetent forsamling, reduceres herefter i forhold til den udfundne stemmeafgivningsprocent inden for urafstemningsområdet. Det således reducerede medlemstal fordeles mellem ja- og nej-stemmer i samme forhold som de på den kompetente forsamling afgivne stemmer, og de herved fremkomne stemmetal sammenlægges derefter med stemmetallene fra urafstemningsområdet.

Stk. 5. For organisationer og enkeltvirksomheder under Dansk Arbejdsgiverforening udregnes stemmевægtten efter de hidtil gældende regler. Hvor organisationer og enkeltvirksomheder under Dansk Arbejdsgiverforening og organisationer uden for denne er interesseret i samme forslag, eller hvor flere organisationer uden for Dansk Arbejdsgiverforening er interesseret i samme forslag, udregnes stemmевægtten efter den af de pågældende organisationers medlemmer i det nærmest forudgående kalenderår udbetalte arbejdsløn.

14—15.

§ 15. — — —

Stk. 2. Enhver tvist om forligsmændenes kompetence kan indankes til „Den faste Voldgiftsret“'s afgørelse.

Lovforslaget.

14. Som *ny paragraf* indsættes efter § 14:

„§ 14 A. Forbedringer og ændringer som følge af overenskomstfornyelse gennemføres med tilbagevirkende kraft fra datoen for de hidtidige overenskomsters udløb, såfremt mægling og vedtagelse af overenskomster ikke er afsluttet inden for nævnte frist.“

15. § 15, *stk. 2*, ophæves.